

Інформація про стан і розвиток страхового ринку України за 9 місяців 2003 року

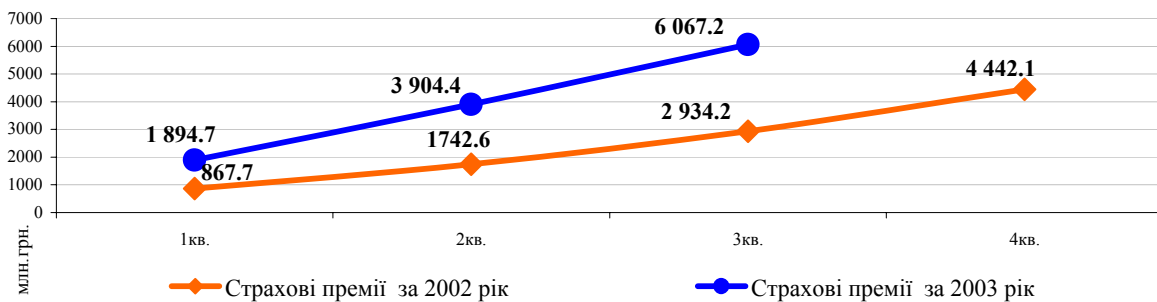
I. Розміри страхового ринку. Ключові показники

1. Кількість страхових компаній за станом на 01.10.2003 – **355** (за станом на 01.10.2002 – **331**). В тому числі **28** страховиків, які здійснюють страхування життя та **327** страховиків, які здійснюють види страхування інші, ніж страхування життя.

2. Страхові премії

2.1 Загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками протягом 9 місяців 2003 року становила **6 067,2** млн. грн. У порівнянні з аналогічним періодом 2002 року обсяги вказаного показника зросли на **3 133,0** млн.грн. (у **2,1** раза). Сума страхових премій, отриманих безпосередньо від страхувальників, за 9 місяців 2003 року склала **5 087,1** млн.грн., в тому числі від страхувальників-громадян **486,5** млн.грн.

Страхові премії (поквартально) нарастаючим підсумком за 2002-2003рр.

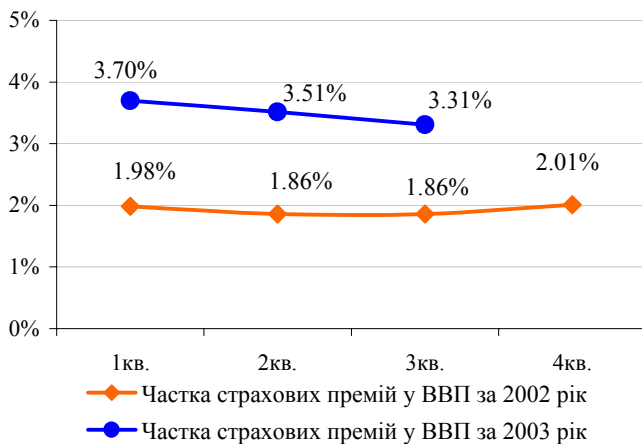
2.2 За останні 3 роки (з 2000 по 2002 рр.) страхові премії зросли в 2,1 раза в абсолютних цифрах. Темпи приросту страхових премій за 2001-2002 роки: приріст за 2001 р. у порівнянні до 2000 р. становив 42%, в 2002 р. порівняно з 2001 р. - 83,5%.

2.3 Концентрація

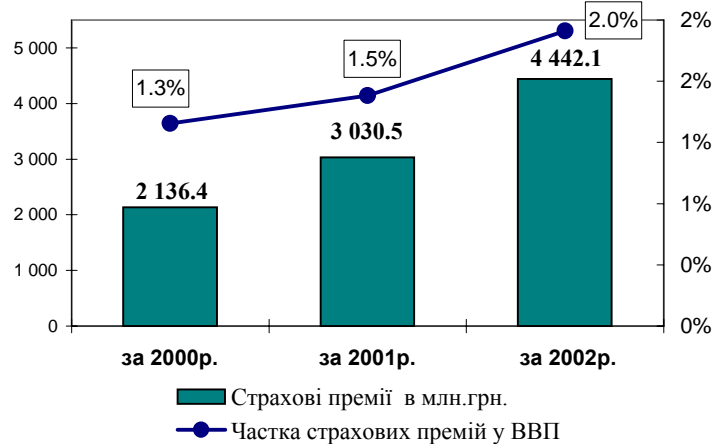
Частка перших трьох страхових компаній по надходженнях страхових премій від загальних (валових) страхових премій по Україні становила 28,1%, за 9 місяців 2002 року 18,9%. Величина індекса Херфіндаля на страховому ринку України становила 385,5 (за 9м.02р. інд.Херфіндаля становив 250,3).

2.4 Частка страхових премій у валовому внутрішньому продукті України останні 3 роки (з 2000-2002рр.) зросла в 1,5 рази. В 2002 році частка страхових премій у ВВП становила 2,01%. Протягом 9 місяців 2003 року частка у ВВП досягла 3,3%.

Частка страхових премій у ВВП (2002-2003рр.) у розрізі кварталів нарастаючим підсумком

Страхові премії та частка у ВВП за останні 3 роки (2000-2002рр.)

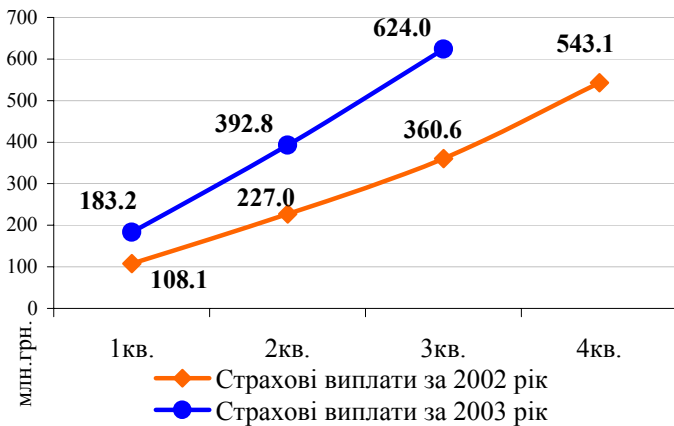
* - розрахунок частки страхових премій у ВВП був зкоригований у зв'язку з уточненими даними по ВВП за відповідний період

3. Страхіві виплати

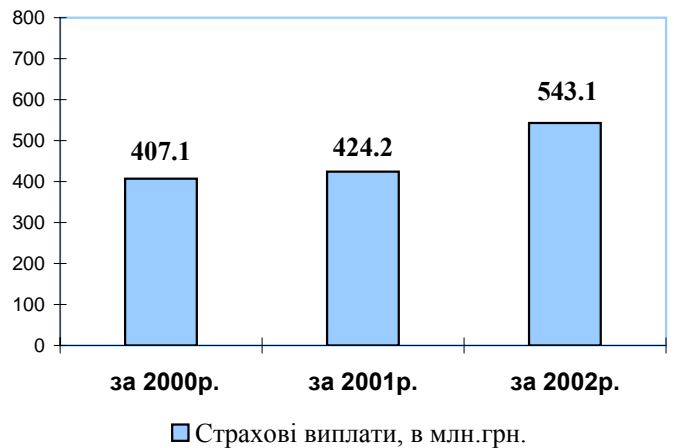
3.1 Загальна (валова) сума страхових виплат, здійснених страховиками за 9 місяців 2003 року, становила **624,0** млн. грн. У порівнянні із аналогічним періодом 2002 року обсяги вказаного показника зросли на **263,4** млн. грн. (у **1,7** раза). Обсяг виплачених безпосередньо страхувальникам страхових сум/відшкодувань за 9 місяців 2003 року склав **569,6** млн. грн., в тому числі страхувальникам-громадянам **266,0** млн. грн.

3.2 За останні 3 роки (з 2000 по 2002 рр.) страхові виплати зросли в 1,3 раза, темпи приросту за 2001 р. у порівнянні до 2000 р. становили 4,2%, в 2002 р. порівняно з 2001 р. - 28,0%.

Страхові виплати за 2002-2003 рр. (поквартально, наростаючим підсумком)

Страхові виплати за останні 3 роки (2000-2002 рр.)

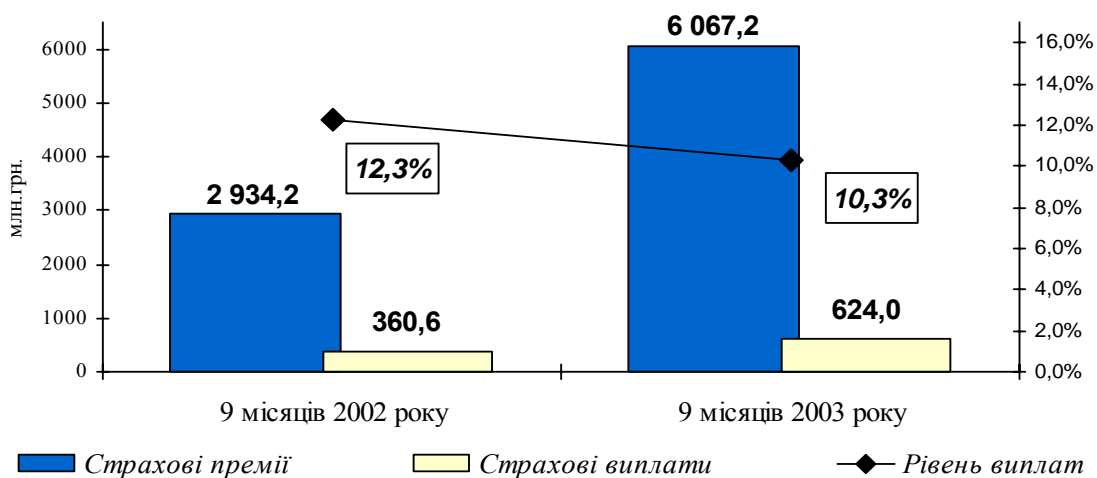

4. Рівень страхових виплат

(рівень страхових виплат розраховується як відношення фактичних виплат до отриманих страхових премій)

4.1 Відносно страхових платежів страхові виплати за 9 місяців 2003 року склали **10,3%**, що в порівнянні з аналогічним періодом 2002 року менше на **2,0%**. Рівень виплат страхових сум/відшкодувань безпосередньо страхувальникам склав **11,2%**, страхувальникам-громадянам **54,7%**.

Страхові премії, страхові виплати та рівень виплат наростаючим підсумком

II. Види страхування

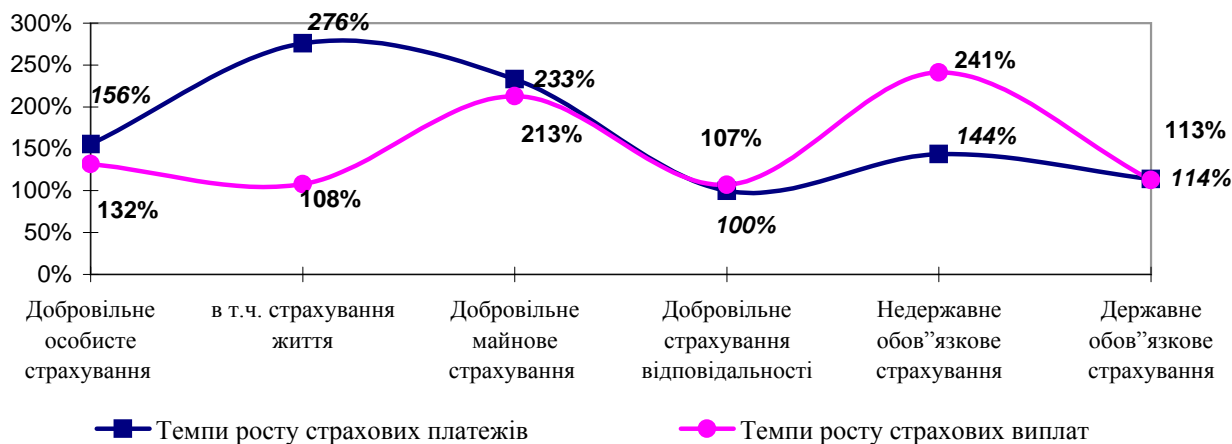
1. Темпи росту страхових премій та страхових виплат за видами страхування

1.1 За 9 місяців 2003 року у порівнянні до відповідного періоду 2002 року значно прискорилися темпи росту страхових премій з добровільних видів майнового страхування - до 233% та страхування життя - до 276%. Та навпаки - темпи росту не відбулися (становили 100%) з добровільного страхування відповідальності (за 1 півріччя 2003 року з цього виду спостерігався спад на 14% у порівнянні до відповідного періоду 2002р.).

Найвищі темпи росту страхових виплат були з видів недержавного обов'язкового страхування - до 241% та добровільного майнового страхування - до 213%. Найнижчі темпи росту страхових виплат були з страхування життя - 108% та з видів державного обов'язкового страхування до 113%. З усіх видів страхування страхові виплати зросли в 1,7 раза.

Види страхування	Страхові премії			Страхові виплати		
	9 місяців 2002 року (млн.грн.)	9 місяців 2003 року (млн.грн.)	Темпи росту	9 місяців 2002 року (млн.грн.)	9 місяців 2003 року (млн.грн.)	Темпи росту
1	2	3	4	5	6	7
Добровільне особисте страхування	200.9	312.6	156%	99.5	131.1	132%
в т.ч. страхування життя	15.7	43.3	276%	1.9	2.1	108%
Добровільне майнове страхування	2 186.8	5 096.4	233%	145.5	309.9	213%
Добровільне страхування відповідальності	268.2	267.7	100%	40.3	43.2	107%
Недержавне обов'язкове страхування	244.9	352.3	144%	42.8	103.2	241%
Державне обов'язкове страхування	33.4	38.1	114%	32.5	36.6	113%
ВСЬОГО	2 934.2	6 067.2	207%	360.6	624.0	173%

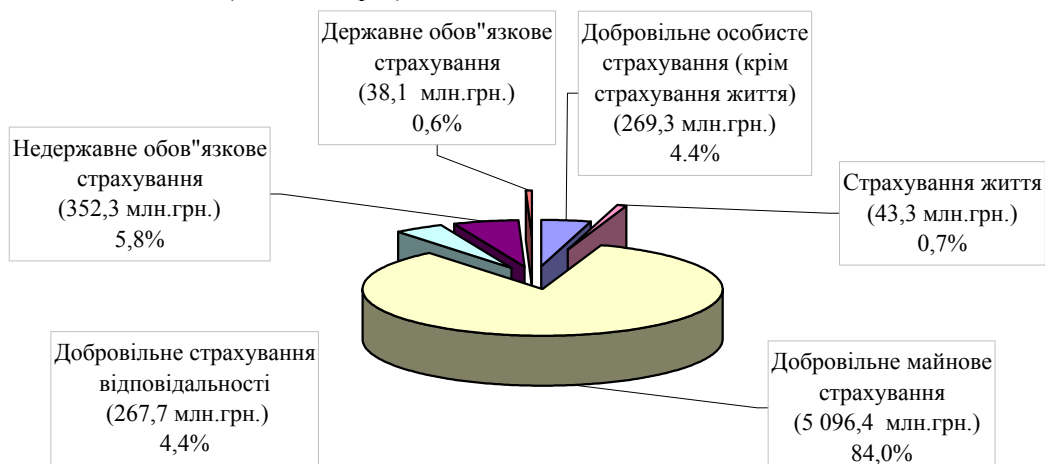
Темпи росту страхових премій та страхових виплат за видами страхування (порівняння 9 місяців 2003 до 9 місяців 2002 року)

2. Структура страхових премій за 9 місяців 2003 року

2.1 За 9 місяців 2003 року структура страхових премій, тобто питома вага видів страхування у загальних (валових) надходженнях страхових платежів зберегла характерні тенденції та була представлена:

- види страхування інші, ніж страхування життя становлять 99,3% (6 023,9 млн.грн.);
- страхування життя - 0,7% (43,3 млн.грн.).

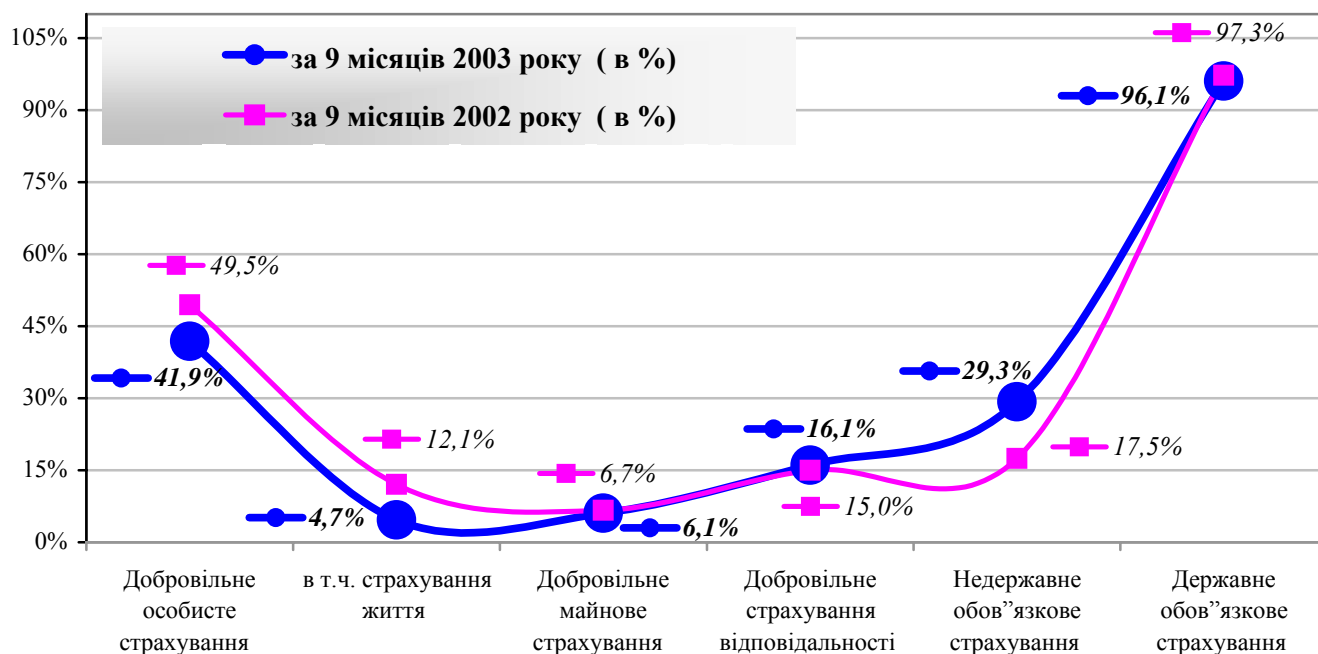
3. Рівень страхових виплат за видами страхування

(рівень страхових виплат розраховується як відношення фактичних виплат до зібраних страхових премій)

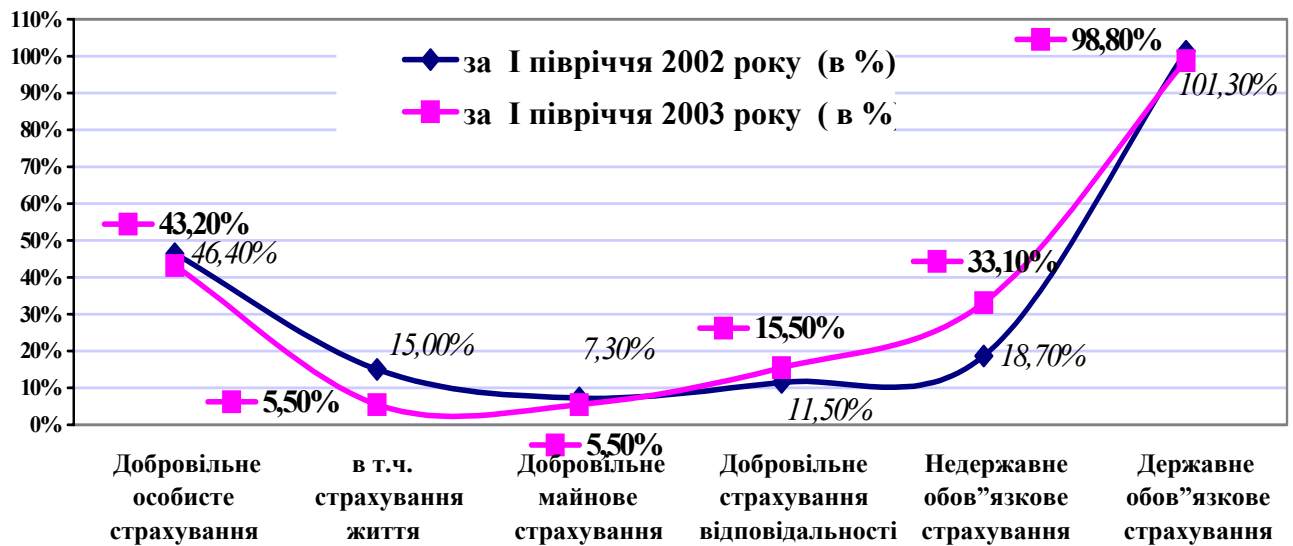
3.1 За 9 місяців 2003 року рівень страхових виплат залишається найвищим з добровільного особистого страхування (крім страхування життя) – 47,9% та обов’язкових видів – 35,8%. Найнижчий – страхування життя та добровільні види майнового страхування – 4,7% та 6,1% відповідно.

Види страхування	Рівень виплат	
	за 9 місяців 2002 року (в %)	за 9 місяців 2003 року (в %)
Добровільне особисте страхування	49,5%	41,9%
в т.ч. страхування життя	12,1%	4,7%
Добровільне майнове страхування	6,7%	6,1%
Добровільне страхування відповідальності	15,0%	16,1%
Недержавне обов’язкове страхування	17,5%	29,3%
Державне обов’язкове страхування	97,3%	96,1%

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень страхових виплат за видами страхування 1 півріччя 2002-2003 рр.

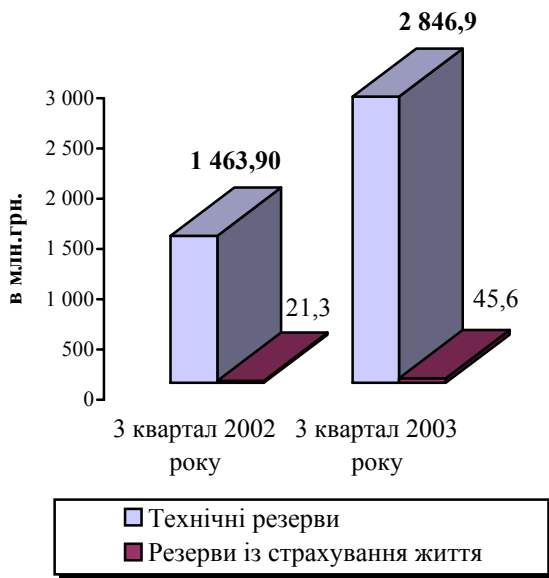

III. Сформовані страхові резерви

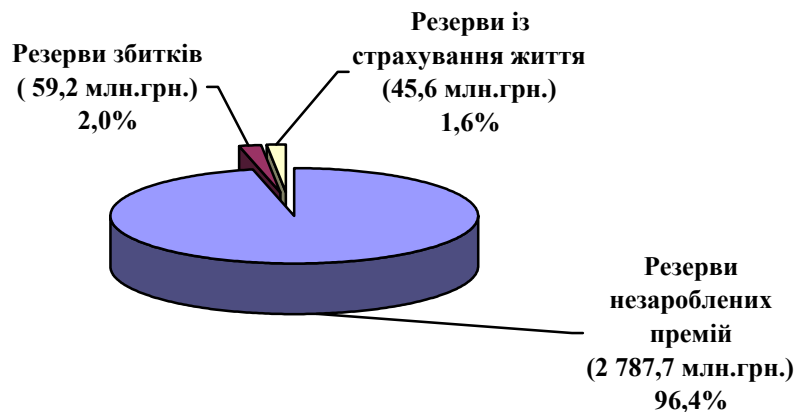
1. Величина сформованих страхових резервів на кінець III кварталу 2003 року досягла 2 892,5 млн.грн., що на 1 407,3 млн. грн. перевищує аналогічний показник на кінець III кварталу 2002 року (у 1,9 раза).

Сформовані страхові резерви

	За станом на 30.09.2002 (млн.грн.)	За станом на 30.09.2003 (млн.грн.)	Темпи росту (в %)
Величина сформованих страхових резервів на кінець звітного періоду, із них :	1 485,2	2 892,5	194,8
а) технічних резервів ,	1 463,9	2 846,9	194,5
у тому числі резервів збитків	30,1	59,2	196,7
б) резервів із страхування життя	21,3	45,6	214,1

Структура сформованих страхових резервів за 9 місяців 2003 року

IV. Перестраховування

1. Операції з перестраховування за 9 місяців 2003 року

1.1 Українські страховики укладали договори перестраховування ризиків за договорами страхування з добровільних та обов'язкових видів страхування (крім державного страхування).

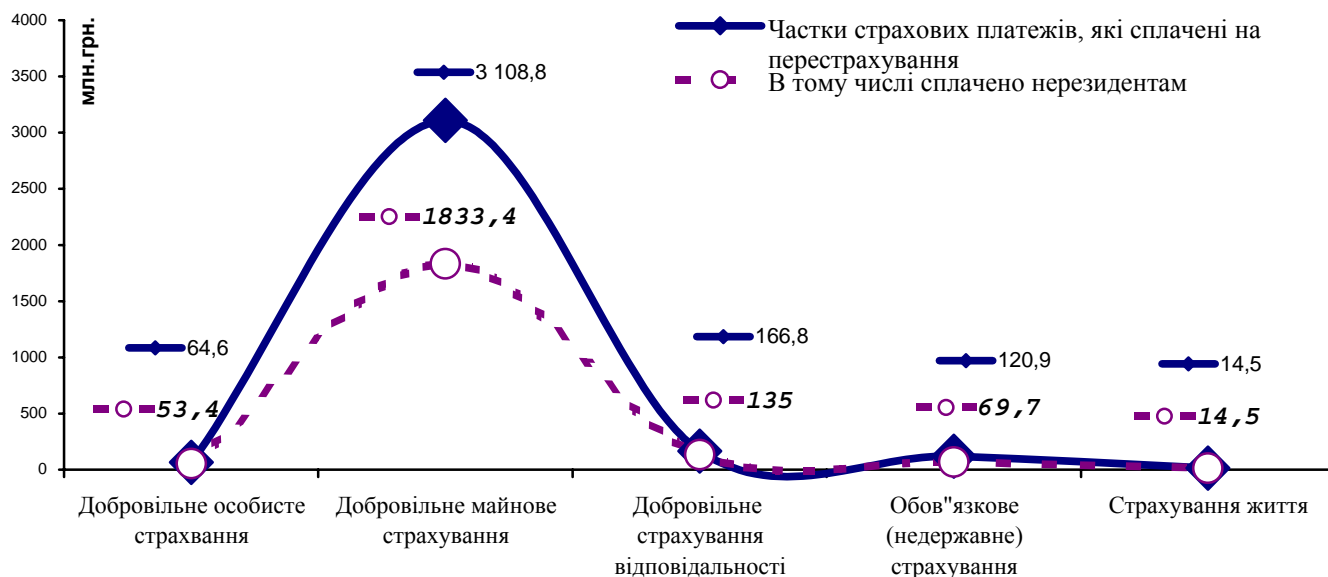
Українські страховики за 9 місяців 2003 року отримали на перестраховування ризиків інших страховиків (перестраховувальників, цедентів) 980 млн. грн., в тому числі від перестраховувальників-нерезидентів 6,7 млн. грн.

За 9 місяців 2003 року українськими страховиками сплачено на перестраховування **3,4 млрд. грн. (57,2% від страхових премій)**, з них:

- перестраховикам-нерезидентам - **2,1 млрд. грн. (34,7% від валових премій по ринку)**,
- перестраховикам-резидентам – **1,4 млн. грн. (22,6% відповідно)**.

Найбільші суми були сплачені на перестраховування з добровільних видів майнового страхування (**61% від премій з цих видів**) – **3 108,8 млн. грн.**, у тому числі за межі України – **1 833,3 млн.грн.**

За договорами з страхування життя сплачено на перестраховування **14,5 млн. грн. (33,5% від премій)**. Майже всі операції щодо перестраховування ризиків за договорами страхування життя проводилися із перестраховиками-нерезидентами.

2. Частки страхових виплат, що отримуються від перестраховиків

2.1 За укладеними договорами перестраховування частини своїх обов'язків перед страхувальниками у страховиків (перестраховиків) резидентів та нерезидентів, українські страховики отримали часток страхових виплат від перестраховиків на суму **187,2 млн.грн.**, це **5,4%** від сплачених премій на перестраховування, в тому числі:

- перестраховиків-нерезидентів – **81,3 млн. грн. (43,5% від таких виплат)**.
- від перестраховиків-резидентів - **105,8 млн.грн. (56,5% відповідно)**.

Компенсовані страхові виплати перестраховиками за видами страхування:

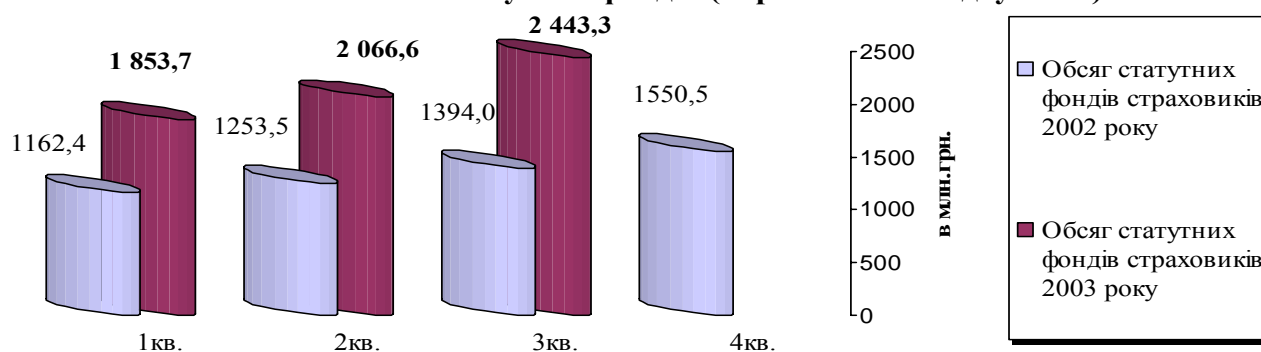
- з видів добровільного страхування, інших, ніж страхування життя – 123,0 млн. грн. (в тому числі від нерезидентів 22,8 млн.грн.);
- з видів обов'язкового страхування – 63,9 млн. грн. (в т.ч. від нерезидентів 58,4 млн.грн.)

V. Власний капітал та величина активів страховиків

1.1 За станом на 01.10.2003 р. власний капітал страховиків становив 5 289,4 млн.грн. Кількість страховиків за розміром власного капіталу: 212 страховика мають капітал до 5 млн.грн.; 90 - від 4,9-1,0 млн.грн.; 33 - від 0,9-0,5 млн.грн.; 20 страховики - менше 0,49.

Загальний обсяг сплачених статутних фондів страховиків за станом на 01.10.2003 року становив 2 443,3 млн. грн. і порівняно з аналогічним показником за станом на 01.10.2002 зріс на 1 049,3 млн. грн. (у 1,75 раза).

Обсяг сплачених статутних фондів (наростаючим підсумком)

1.2. Сукупний розмір активів страховиків, визначених статтею 31 Закону України "Про страхування", за 9 місяців 2003 року становив **6 826,8** млн.грн.

Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування" для представлення страхових резервів	Всього (на кінець звітного періоду відповідно до показників форми №1 "Баланс")	в тому числі, якими представлено			
		Технічні резерви (з урахуванням вимог пункту 3 Положення)	Частка в % від загального обсягу технічних резервів	Резерви із страхування життя	Частка в % від загального обсягу резервів із страхування життя
Всього (тис.грн.), у тому числі :	6 826 774.97	2 846 939.00	100.0%	45 609.00	100.00%
1) грошові кошти на розрахункових рахунках	1 509 465.92	1 249 336.19	43.88%	3 968.63	8.70%
2) банківські вклади (депозити)	915 064.70	574 004.19	20.16%	19 485.23	42.72%
3) банківські метали	16 321.30	3 096.25	0.11%	2.12	0.00%
4) нерухоме майно	180 225.40	56 388.98	1.98%	5 647.89	12.38%
5) акції та облігації	2 507 338.19	428 552.34	15.05%	2 555.58	5.60%
6) цінні папери, що емітуються державою	6 434.50	2 059.87	0.07%	0.00	0.00%
7) права вимоги до перестраховиків	1 685 264.53	530 836.82	18.65%	13 885.96	30.45%
8) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	5 724.20	1 952.60	0.07%	0.00	0.00%
9) готівка в касі	936.23	711.76	0.03%	63.60	0.14%

Структура наявних активів страховиків, визначених статтею 31 Закону України "Про страхування", за станом на 01.10.2003

